

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ ΩΣ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΣ

Οὐδὲν ἱστορικὸν γεγονός εἶναι ἀναμφισβητήτως βεβαιωμένον ὅσον τὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀλήθεια τῆς Ἀναστάσεως Του εἶναι ὁ γρανιτώδης βράχος ἐφ' οὗ συντρίβονται τὰ λυσαλέα τῆς ἀπιστίας κύματα. Ἡ Ἀνάστασις εἶναι ἡ βάσις καὶ τὸ θεμέλιον τῆς θρησκείας μας, καὶ ἡ ἐπικύρωσις τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ τῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ καταλλαγῆς. Δι' αὐτὸ ἡ Θεία Πρόνοια περιεχαράκωσε τὸ γεγονός τουτο δι' ἀπίστων καὶ πασιφανῶν ἀποδείξεων. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς πολλοῖς τεκμηρίοις ἐμφανῶς ἐπιστοποίησε τὴν Ἀνάστασίν Του δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος τοῖς Ἀποστόλοις καὶ διηγούμενος τὰ τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. (Πράξ. 1, 3). Οἱ Εὐαγγελισταὶ ἀναφέρουν ὅτι δωδεκάκις ἐνεφανίσθη αὐτοῖς μετὰ τὴν Ἀνάστασίν Του εἰς διαφόρους τόπους, ὑπὸ διαφόρους συνθήκας, καὶ διάφορον ἀριθμὸν προσώπων, καὶ τέλος ἐνώπιον καὶ 120 καὶ ἄλλοτε καὶ 500 μαθητῶν Του! Ἐφ' ὅσον οὔτε οἱ ἀντίπαλοι μας ἀρνοῦνται τὴν εἰλικρίνειαν τῶν Ἀποστόλων, δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἠπατήθησαν τόσο! ἀφοῦ μέχρι τῆς Αναλήψεως ἐδυσπίστου νομίζοντες ὡς φάντασμα τοῦτον, δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἐκ προκαταλήψεως... ἀφοῦ οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦν ὅτι οὐδόλως ἦσαν προδιατεθειμένοι ν' ἀποδεχθῶν τὴν Ἀνάστασιν; Πάντες ἐπαθον ὑποβολὴν ἢ ψευδαίσθησιν; Οὐδεὶς δὲν εὔρεθη ποῦ νὰ μὴ πλανηθῆ ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς Ἀναστάσεως; Τὸ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν, εἶναι πλεον ἢ ἱστορικὸν γεγονός. Οὐδεμία θανατικὴ ἐκτέλεσις ὑπῆρξε τόσο πασιφανῆς καὶ μεμαρτυρημένη ὅσον ἡ τοῦ Ἰησοῦ. Ὑπόθεσις νεκροφανείας δὲν χωρεῖ, διότι ὁ Πιλάτος πρὶν δώσῃ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ πρὸς ταφὴν, ἐπέσθη ἐμπειρικῶς διὰ τοῦ γνωστοῦ λογισμοῦ τῆς πλευρᾶς περιῆ τοῦ θανάτου. Ἄλλως τε οἱ Φαρισαῖοι παρηκολούθουν τὴν ἐξελίξιν καὶ ἀνέλαβον τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ τάφου δι' ἰσχυρᾶς κουστωδίας. Ἐκτὸς τούτου ἐξηφανίσθη ἐκ τοῦ μνήματος ὄχι ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἵνα καὶ διὰ τούτου ἡ Θεία Πρόνοια ἀποστομώσῃ τοὺς τυχόν κακοβούλους! Ἄλλ' ἂν πρὸς στιγμὴν δεχθῶμεν τὸν παραλογισμὸν

τῆς νεκροφανείας ὡς ἀληθῆ, τότε ἐγείρονται ἄπειρα ἐρωτήματα. Τί ἔγινεν ἐκ τοῦ τάφου; Πῶς ἐξῆλθε; Πῶς δὲν τὸν ἀντελήφθησαν οἱ φύλακες; Εἰς λεπτὸς ὄργανισμὸς καὶ τόσοσιν καταπεπονημένους ἦτο δυνατόν ν' ἀποκυλήσῃ τὸν τόσοσιν μέγαν βράχον ὅστις ἐφρασε τὸν τάφον; Καὶ τελείως ξεῦρωτος ὄργανισμὸς εἶναι δυνατόν ἀπὸ ἐντὸς μάλιστα ν' ἀποκυλήσῃ τοιοῦτον βράχον; Καὶ πῶς συνῆλθε καὶ ἀνέλαβεν ἄνευ τονωτικῶν; Πῶς δὲν ἀπέθανεν ἐξ αἰμορραγίας ἀπὸ τὴν πληγὴν τῆς πλευρᾶς; Ποῦ μετέβη φυγῶν; Πῶς ἐκτοτε χάνονται τὰ ἴχνη Του; Πῶς δὲν τὸν ἀντελήφθη οὐδεὶς; Πότε καὶ ποῦ ἀπέθανεν; Πῶς εἶχε τὴν ἀντοχήν νὰ βαδίσῃ; Οἱ Ἀπόστολοι διατὶ ἐθυσιάσθησαν τότε δι' ἔν ψευδος καὶ χάριν ἐνὸς ἀπατεῶνος; Ὁ δὲ Χριστὸς ὡς προκαλέρας ἄνευ λόγου τόσῃν αἵματοχυσίαν πῶς θὰ χαρακτηρισθῆ ἂν δὲν εἶναι Θεάνθρωπος; Ἐπιτρέπουν ταῦτα καὶ ἄπειρα ἄλλα ἀνεξήγητα μυστήρια νὰ δεχθῶμεν τὸν παραλογισμὸν τῆς νεκροφανείας; Ὅχι βεβαίως; Ἐπίσης καὶ τὸ ὅτι τὸ σῶμα Του ἐχάθη ἐκ τοῦ μνημείου τὸ ὁμολογοῦν καὶ οἱ Φαρισαῖοι οἵτινες οὔτε νεκροφάνειαν ὑπέθεσαν ἀλλ' ἀπλῶς ὑπεστήριξαν καὶ διέδωσαν ὅτι ἐκλάπη νύκτωρ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων τῶν φρουρῶν κοιμωμένων! Ἄλλ' ἐρωτῶμεν: Οἱ φρουροὶ ἐκοιμῶντο ἢ δὲν ἐκοιμῶντο ὅτε ἐκλάπη τὸ σῶμα; Ἄν ἐκοιμῶντο πῶς εἶδον τοὺς κλέπτας; Βλέπουν οἱ κοιμώμενοί;! Ἄν δὲν ἐκοιμῶντο πῶς ἐπέτρεψαν εἰς τοὺς κλέπτας νὰ τὸ κλέψουν ἔνοπλοι ὄντες αὐτοὶ ἐνῶ οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν ἄοπλοι; Ἄν κατόπιν συμπλοκῆς ὑπέρισχυσαν οἱ Ἀπόστολοι πῶς δὲν ἀναφέρεται ἡ συμπλοκὴ ὡς δικαιολογητικὸν τῶν φρουρῶν; Πῶς ἐτόλμησαν νὰ κοιμηθῶν ἐνῶ ἐγνώριζον ὅτι ὁ θάνατος τοῦς ἀνέμενε ὡς τιμωρία ἀφεύκτως; Πῶς δὲν ἐθανατώθησαν ὡς οἱ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου 16 φρουροὶ τοῦ Πέτρου; Ὅλοι ἀπεκοιμήθησαν ταῦτο χρόνως; Εἰς τοιοῦτον λήθαργον παρεδόθησαν ὥστε νὰ μὴ ἀκούσουν τὸν τόσοσιν θόρυβον τῆς ἀποκυλήσεως τοῦ λίθου; Τόσῃν χρόνον ἐκοιμήθησαν ὅλοι ὅσος ἀπῆτεῖτο νὰ πλησιάσουν οἱ κλέπται, ν' ἀποκυλήσουν τὸν λίθον, νὰ εἰσέλθουν καὶ ξεκολλήσουν πρὸ παντὸς τὰ ὀσθόνια τὰ ὅποια κατὰ τοὺς εἰδικοὺς ἵνα ξεκολλήσουν ἀπῆτουν πολὺν χρόνον διότι ἦσαν κολλημένα μετὰ δέρμα καὶ ἀπῆτεῖτο χρόνος καὶ εἰδικὰ φάρ-

μακα ἵνα ξεκολήσουν, καὶ τέλος τὸν ἐξαγάγουν καὶ ἀπομακρυνθοῦν; Οὐδεὶς ἐν τῷ μεταξύ ἐξύπνησε; Πῶς δὲν κατεδιώχθησαν καὶ δὲν ἐφυλακίσθησαν οἱ Ἀπόστολοι διὰ τοῦτο; Πῶς δὲν ἐνηργήθησαν ἀνακρίσεις κατὰ τῶν Ἀποστόλων; Πῶς δὲν ἀνεζητήθη ὁ κατὰδικος; Πῶς οἱ Φαρισαῖοι δὲν ἐκίνησαν πρὸς τοῦτο πάντα λίθον; Οἱ ἰσχύσαντες νὰ θανατώσουν ἓνα δίκαιον πῶς δὲν ἐθανάτωσαν τοὺς ἐνόχους ἂν τῷ ὄντι ἦσαν ἔνοχοι οἱ Ἀπόστολοι ὡς παραβιάσαντες τὴν σφραγίδα τοῦ Πιλάτου, καὶ ἐπὶ ἀντιστάσει κατὰ τῆς Ἀρχῆς; Πῶς δὲν τοὺς ἠνάγκασαν ν' ἀποδώσουν τὸ κλαπὲν σῶμα καὶ οὕτω πασιφανῶς ἀποδειχθῆ ψευδόμενος ὁ Χριστός; Πῶς ἐτόλμησαν τὸ τοιοῦτον οἱ ἀφωρότεροι ἰσχυρῶν, καὶ δειλότεροι λαγῶν Ἀπόστολοι; Πῶς δὲν ἐπτοήθησαν τὰς λόγχας τῶν Ρωμαίων οἱ πτοηθέντες πρὸ τῶν λόγων μιᾶς παιδίσκης; Τί συμφέρον εἶχον; Εἰς τί ἀπέβλεπον; Καὶ πρὸς τί θυσιάζονται ὑπὲρ ἐνὸς ψεύδους ἐν γνώσει; Ὡστε αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἄκοντες δι' ὅσων καὶ εἶπον καὶ ἐπραξαν ἐπιβεβαιοῦν τὴν Ἀνάστασιν. Ἐπομένως ἐξ οικειῶν τὰ βέλη! Ἐμπίπτουν εἰς τὸν λάκκον ὃν δι' ἄλλον ἠνοιξαν! Ἄν δὲν ἐλάμβανον τὰ τόσα προφυλακτικὰ μέτρα οἱ Φαρισαῖοι θὰ ἐχωροῦσεν ἴσως ἡ τοιαύτη ὑπόνοια. Ἡ ἀξιοπιστία τῶν Ἀποστόλων παρ' οὐδενὸς τίθεται ἐν ἀμφιβόλῳ. Μήπως οἱ ἴδιοι δὲν ἀπεκάλουν λῆρον τὴν Ἀνάστασιν; Τὸ περὶ ψηλαφήσεως τοῦ Θωμᾶ τί φανερώνει; Ἡπατήθησαν μόλις τοῖς ὠμίλει ἐπὶ ὥρας) συνεχεῖς περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ, ἔτρωγεν, ἔπινε, τὸν ἡγγισαν; Πῶς τότε ἐξηγοῦνται τὰ γεγονότα τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τὰ μετέπειτα; Πῶς οἱ ἅλεις ἀλιεύουν τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς ἀποδεικνύουν ἀσόφους; Μήπως ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ Χριστιανισμοῦ χρόνων δὲν εἰσῆλθον εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας σοφοὶ ὡς ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ὁ Παῦλος, ὁ Ἰουστίνος ὁ Φιλόσοφος κ.λ.π. Ἀπολογηταὶ τοῦ Α' καὶ Β' αἰῶνος ἵνα παραλείψω τοὺς μετέπειτα γίγαντας τῆς Ἐπιστήμης; Πῶς καὶ οὗτοι ἐπίσθησαν ἢ ἠπατήθησαν; Ὁ τόσον τρομερὸς τοῦ Χριστοῦ πολέμιος Παῦλος, ὁ μένεα πνέων κατὰ τοῦ Χριστοῦ πῶς ἐπίστευσεν; Ἡπατήθη; Ἐπαθε ψευδαίσθησιν; Ὑποβολήν;! Ὁ δὲ θρίαμβος καὶ ἡ τελικὴ ἐπικράτησις τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβή-

τητος ἀπόδειξις τῆς Ἀναστάσεως; Ποῖον ψεύδος ἐπεκράτησεν ἐπὶ τοσοῦτον, μεταξύ τῶν σοφῶν μάλιστα, τὸ ὅποιον μυριάκις ποικιλοτρόπως ὡς ἡ λυδία λίθος ἐξηλέγχθη καὶ ἐξελέγχεται διαρκῶς; Τίς λογικὸς καὶ εὐκρινῆς λοιπὸν ἄνθρωπος μεθ' ὅλα ταῦτα θ' ἀπιστήσῃ εἰς τὴν Ἀνάστασιν; Οὐδεὶς βεβαίως! Καὶ οὕτω εἰς αἰῶνιον τῆς ἀθανασίας μαρτύριον ἐγείρεται διὰ μέσου τῶν αἰῶνων πρὸ τῶν λαῶν κενὸς καὶ διὰ τῆς σιγῆς ἄπειρα διδάσκων ὁ τάφος τοῦ εἰπόντος «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ Ἀνάστασις. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καὶν ἀποθάνῃ ζήσεται καὶ ἀναστήσῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ (Ἰωάν. 11,25).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΜΟΣ ΑΛΗΤΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Β'.

Καὶ εἰναιπλέον γνωστὸν πόσον ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς καθόλου ὁμαλῆς λειτουργίας τῶν σχολαίων τελευταίως αἱ περιπέτειαι αἰτινες ὄλως ἀπροσδοκῆτως καίπαρ' ἐλπίδα μᾶς κατέλαβον. Οὐδεὶς δύναται σοβαρῶς νὰ ἀρνηθῆ ὅτι ἡ παρατηρουμένη χαλάρωσις, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τοῦ μαθητικοῦ κόσμου τῆς σημερινῆς κοινωνίας, ἀποβαίνει πλέον κοινὸν μυστικόν. Παρατηρήσατε τοὺς φιλοξενουμένους εἰς τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ κῆπον τοὺς μαθητὰς τῆς σήμερον εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον τελείως ἀγνώριστοι. Κάθε αἰδημοσύνη δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ ὀρμητικοῦ ἀνέμου, τῶν νέων ἀνατρεπτικῶν ἀρχῶν καὶ ἐκφυλιστικῶν ἰδεῶν, μέσα ἀπὸ τὰς ἀπαλὰς καρδίας καὶ ἀφρουρήτους ψυχὰς των. Ἡ δὲ συνειδήσις αὐτῶν καταστάσα τελείως ἀφρουρήτος, ἀπέβη τὸ παίγιον τοῦ τρομερωτάτου τυράννου τῆς κοινωνίας — τοῦ **Ἐκφυλισμοῦ**. — Αἱ νέαι ἀνατρεπτικαὶ ἰδέαι καὶ ἐκφυλιστικαὶ ἀρχαί, ἀφοῦ εὔρον τὸν καιρὸν, ἔστησαν στρεβλὸν πλέον τὸν βωμὸν τῆς λατρείας των, μέσα εἰς τὰς συνειδήσεις αὐτῶν τῶν παιδιῶν, καλυπτόμεναι ὀπισθεν τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ, καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ εὐρίσκωσι οὐδαμοῦ, τὴν ἀντίστασιν καὶ τὸν πόλεμον — ὁ Σεβασμὸς πρὸς πάντας, τοὺς τε ἀνωτέρους καὶ κατωτέρους ἐκ μέρους αὐτῶν, πρῶγμα τὸ ὅποιον μαζί με τὰ ἄλλα, μᾶς γνωρίζει τὸν βαθμὸν τῆς μορφώσεως ἐκείνου, ὅστις γνωρίζει νὰ σέβηται καὶ νὰ ἀγαπᾷ πάντας, διὰ νὰ ἀσεβῆ καὶ νὰ μὴ ἀγαπᾷ μόνον τὸ κακόν, ἀπέβη κατὰ τὰς ἡμέρας ταύ-